

Етички одбор Високог савета судства, на седници одржаној 25.11.2022. године, поводом поднете иницијативе за начелно мишљење, а у складу са чланом 43 Правилника о раду Етичког одбора Високог савета судства („Службени гласник РС”, бр. 68/22), је усвојио

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 11/22

Када, мимо случајева и разлога прописаних законом, странци у поступку наложи да откаже пуномоћје адвокату који је заступа, као и када на други начин од ње захтева или јој сугерише да то учини, такво понашање судије није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом непристрасности (принцип 2, тачка 2.1, 2.2 и 2.4), јер је судија обавезан Уставом, законом и међународним актима да поштује процесна права странака, укључујући и право да сами изаберу адвоката који ће их заступати у судским поступцима. У складу са тим, судија је дужан да се уздржи од сваког поступка (прекорачење овлашћења која има у судском поступку или коришћење ауторитета судијске функције) којим утиче на странку у поступку у коришћењу овог права. Поред тога, судија је дужан и да своју функцију врши непристрасно. Ова обавеза се не односи само на доношење одлуке, већ и на поступак на основу кога се она доноси, те је судија дужан да током поступка одржи поверење странака у поступку у своју непристрасност. Судија ће избегавати ситуације и дужан је да се уздржи од поступака који могу бити узрок разумне сумње или утиска да јесте или да може бити пристрасан, не само из разлога који се односе на странке у поступку већ и на њихове пуномоћнике (адвокате).

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

2. НЕПРИСТРАСНОСТ

Судија је дужан да **непристрасно води поступак** по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења, суђења у разумном року и **поштовања процесних права странака гарантованих Уставом, законом и међународним актима.**

2.1. Судија обавља судијску функцију објективно, без наклоности, предубеђења и предрасуда према странама у поступку заснованих на раси, боји коже, националној припадности, верским убеђењима, политичкој опредељености, полу, старосној доби и другим личним својствима.

2.2. Судија у обављању судијске функције, својим понашањем у суду и ван суда, **одржава и јача поверење јавности и странака у поступку у непристрасност судија и судова.**

2.4. Судија је дужан да посвећује једнаку пажњу опречним интересима странака и **да објективно води поступак и доноси одлуке.**

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 12/22

Када наложи странци у поступку да за пуномоћника ангажује одређеног адвоката, као и када на други начин од ње захтева или јој сугерише да то учини, а поготово уколико се са тим адвокатом налази или се налазио у пословном односу, такво понашање судије није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом непристрасности (принцип 2, тачка 2.1, 2.2, 2.3 и 2.4) и принципом достојанствености (принцип 4, тачка 4.2), јер је судија Уставом, законом и међународним актима обавезан да поштује процесна права странака, укључујући и право да сами изаберу адвоката који ће их заступати у судским поступцима. У складу са тим, судија је дужан да се уздржи од сваког поступка (био он у вези са овлашћењима која има у судском поступку или са ауторитетом саме судијске функције), којим утиче на странку у поступку у коришћењу овог права. Поред тога, судија је дужан и да своју функцију врши непристрасно. Ова обавеза се не односи само на доношење одлуке, већ и на поступак на основу кога се она доноси, те је судија дужан да током поступка одржи поверење странака у поступку у своју непристрасност. Судија ће избегавати ситуације и дужан је да се уздржи од поступака који могу бити узрок разумне сумње или утиска да јесте или да може бити пристрасан, не само из разлога који се односе на странке у поступку већ и на њихове пуномоћнике (адвокате). Поред тога, ради очувања сопственог угледа и достојанства и угледа суда, у ситуацији када се са одређеним адвокатом налази или се налазио у пословним односима судија је дужан да се уздржи и од поступака који могу дати повода за утисак да овлашћења која има у судском поступку или престиж судијске функције користи ради фаворизовања тог адвоката, као припадника правне професије који се баве заступањем странака у судским поступцима.

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

2. НЕПРИСТРАСНОСТ

Судија је дужан да непристрасно води поступак по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења, суђења у разумном року и поштовања процесних права странака гарантованих Уставом, законом и међународним актима.

2.1. Судија обавља судијску функцију објективно, без наклоности, предубеђења и предрасуда према странама у поступку заснованих на раси, боји коже, националној припадности, верским убеђењима, политичкој опредељености, полу, старосној доби и другим личним својствима.

2.2. Судија у обављању судијске функције, својим понашањем у суду и ван суда, одржава и јача поверење јавности и странака у поступку у непристрасност судија и судова.

2.3. Судија је дужан да се уздржи од суђења у поступцима у којима постоје разлози који доводе у сумњу његову непристрасност. Сумњу у непристрасност судије нарочито подстичу породичне, пријатељске, пословне, социјалне и сличне везе са странкама и њиховим заступницима.

2.4. Судија је дужан да посвећује једнаку пажњу опречним интересима странака и да објективно води поступак и доноси одлуке.

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.4. Судија не сме да користи положај судијске функције ради остваривања сопствених интереса, интереса чланова своје породице или других лица, нити сме да дозволи другима лицима да оставе утисак да се било ко налази у таквом посебном положају да може да утиче на рад судије.